

#103

Де якість читання підвищилася із плином часу?

Programme for International Student Assessment

Де якість читання підвищилася із плином часу?

- Вісімнадцять давніх учасників PISA показали покращення середньостатистичних показників учнів із читання після першої участі у PISA у 2000-х роках: Сінгапур покращив свої (вже) високі показники у 2009 році; Естонія, Німеччина, Макао (Китай) та Польща перейшли від середнього або нижчого за середній показника, які вони мали, узявши участь у PISA вперше, до вищого за середній в останніх циклах дослідження; Португалія досягла середнього рівня по ОЕСР між 2000 та 2018 роками; а Албанія, Чилі, Колумбія, Ізраїль, Йорданія, Республіка Молдова, Чорногорія, Перу, Катар, Румунія, Російська Федерація та Сербія із часом наблизилися до середнього показника по ОЕСР.
- Ще шість країн – Аргентина, Чехія, Ірландія, Словенія, Швеція та Уругвай – за останні роки, після періоду застою або падіння результатів, вийшли на більш позитивну траєкторію руху.
- Із десяти країн, де якість читання із часом знижувалася (включно зі Швецією, де недавнє відновлення не повністю компенсувало падіння, яке спостерігалось між 2000 та 2012 роками), у більшості стикнулися з найбільш стрімким падінням результатів серед найслабших учнів. Зокрема середній показник успішності зменшився, а розриви в результатах із читання збільшилися в Австралії, Фінляндії, Ісландії, Кореї, Нідерландах, Словацькій Республіці та Швеції.

Технології, що розвиваються, змінили спосіб читання та обміну інформацією людей удома, у школі чи на робочому місці. Коли PISA вперше оцінювала грамотність читання 15-річних у 2000 році, лише у двох країнах – Канаді та Норвегії – більше 50 % населення користувалися інтернетом. У 2009 році у середньому близько 15 % учнів у країнах ОЕСР повідомили, що не мають удома доступу до інтернету. До 2018 року ця частка зменшилася до менш ніж 5 %. Збільшення доступу до онлайн-сервісів, імовірно, є навіть більшим, ніж показують ці відсотки, які приховують експоненційне зростання за останнє десятиліття якості інтернет-послуг та вибухове зростання послуг мобільного інтернету.

Багато в чому виклики, з якими стикаються читачі сьогодні, у високоцифровому середовищі, є більшими, ніж у світі друкованих книг, посібників і газет. Для успішної навігації серед інформації, що надається в електронних текстових форматах, людям необхідно використовувати складні стратегії для аналізу,

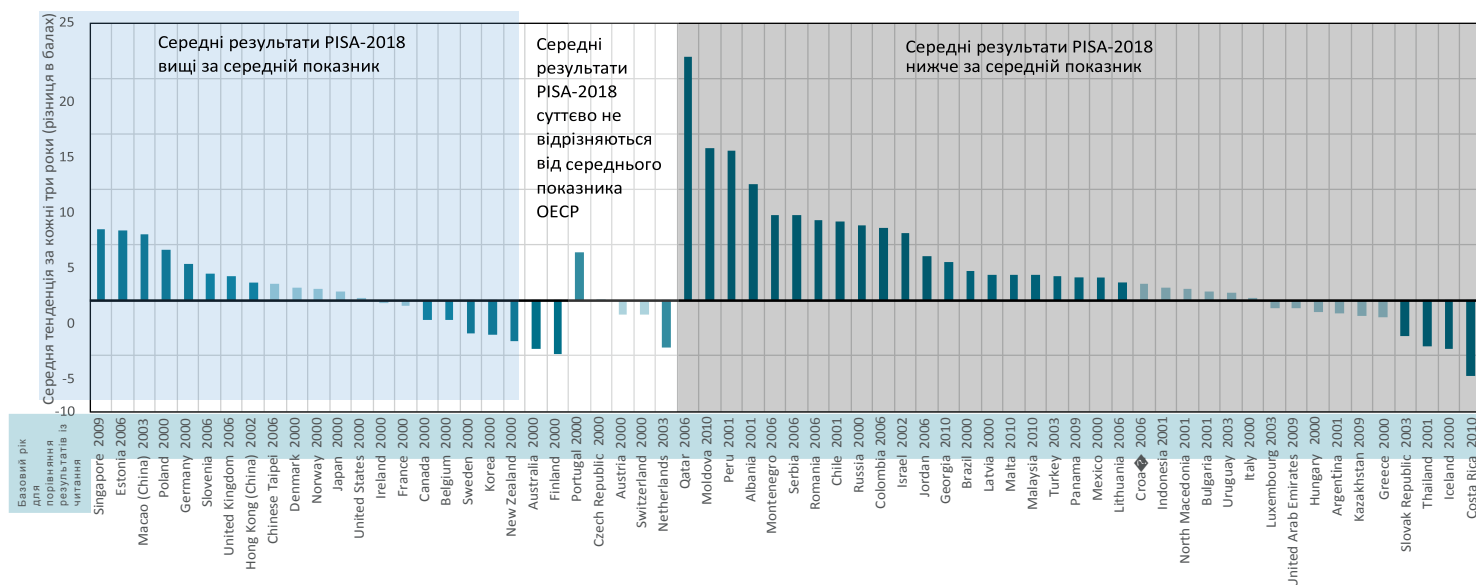
синтезу, інтеграції та інтерпретації відповідної інформації з різних джерел, які вони читають. Але чи учні – і системи освіти відповідно – готові прийняти виклик щодо оволодіння навичками читання для цифрової доби?

У більшості країн та економік середні показники із читання не покращуються та не знижуються з 2000-х років

Приблизно 64 країни та економіки можуть порівняти результати із читання своїх 15-річних учнів у PISA-2018 із результатами із читання у 2009 році чи результатами попередніх циклів дослідження PISA. Поліпшення тенденції із середніми показниками із читання можна спостерігати лише у 18 країнах та економіках; а тенденція до зниження спостерігалася в 10 країнах та економіках. У більшості країн, а також у середньому по країнах ОЕСР успішність із читання залишалася стабільною або рухалася без чіткого напрямку змін.

Динаміка середнього показника із читання

Середня швидкість зміни за трирічний період

Примітки: До цієї діаграми включено лише ті країни, які брали участь у PISA-2018 та принаймні в одному з циклів дослідження до 2010 року. Статистично значущі тенденції відображено темнішим тоном.

Країни та економіки згруповано за результатами виконання завдань у 2018 році (вище, в околі та нижче за середній рівень по ОЕСР) та класифіковано в порядку зменшення середньої швидкості зміни за трирічний період.

Джерело: ОЕСР, База даних PISA-2018, Таблиця I.B1.10.

Statlink: <https://doi.org/10.1787/888934029090>

Більшість (56) із цих 64 країн та економік можуть порівняти свої показники із читання протягом 5, 6 або 7 циклів дослідження, які охоплюють період понад 12 років. Але за такий тривалий період не всі траєкторії були лінійними.

Йорданія, Макао (Китай) та Росія показали прискорення позитивної тенденції в читанні: результати учнів цих країн / економік покращилася з плином часу, і в останніх циклах PISA більше, ніж у його попередніх циклах.

У Кореї, Нідерландах і Таїланді, навпаки, спостерігалось прискорення негативної тенденції в читанні: результативність учнів знижувалася із часом, при цьому більша частина спаду спостерігалася за останній період.

Покращення були більш стабільними протягом усього періоду в Естонії та Португалії. На противагу цьому в Албанії, Чилі, Колумбії, Німеччині, Ізраїлі, Чорногорії, Перу, Польщі, Катарі та Румунії загальна тенденція була позитивною, але більш значуще покращення спостерігалось у ранніх циклах PISA.

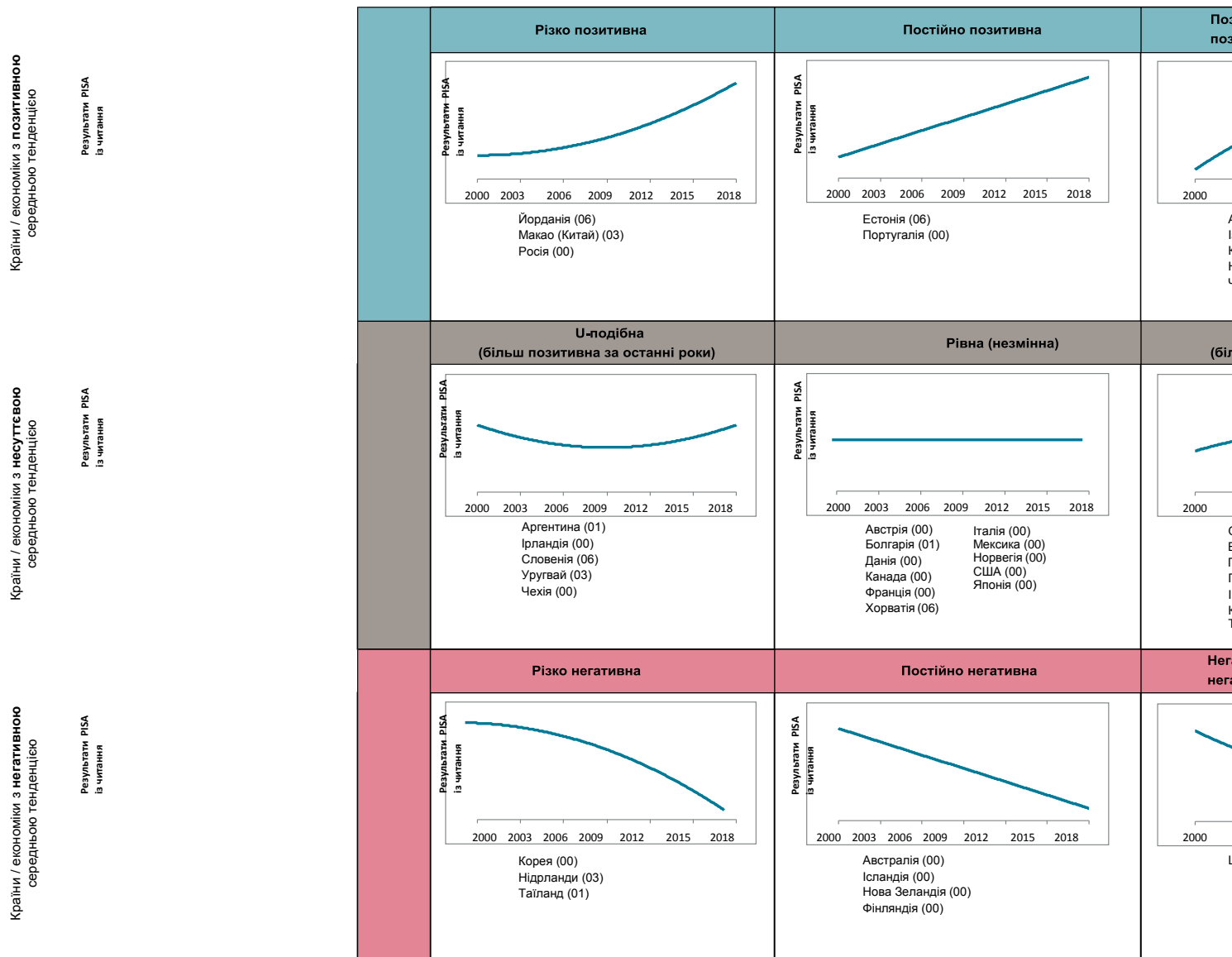
Навіть країни, у яких не спостерігається значних змін у середній тенденції, можуть стикатися з тимчасовим зниженням результативності, після чого йде відновлення чи тимчасове поліпшення результатів, а потім знову відбувається повернення до попереднього рівня успішності. Кілька країн / економік змогли перейти до більш позитивної траєкторії за останні роки після періоду застою чи погіршення результатів. Швеція показала тенденцію до покращення результатів із читання між 2012 та 2018 роками, подолавши значне зниження середнього показника успішності, яке мало місце раніше. Крім того, U-подібну траєкторію середнього показника із читання показали Аргентина, Чехія, Ірландія, Словенія та Уругвай. Тимчасом траєкторія успішності в 10 країнах/економіках описала зворотну дугу – і стала більш негативною за останні роки (але, утім, це не призвело до виникнення загальної негативної тенденції). Це спостерігалось у Бельгії, Греції, Гонконгу (Китай), Угорщині, Індонезії, Латвії, Люксембурзі, Швейцарії, Китайському Тайбеї та Туреччині.

У багатьох країнах та економіках середня успішність із читання не демонструвала значного покращення чи погіршення з плином часу, а результативність залишалася стабільною (або коливалася навколо

стабільної середньої) протягом щонайменше п'яти циклів PISA. Такі незначні зміни в траєкторії спостерігалася в Австрії, Болгарії, Канаді, Хорватії, Данії, Франції, Італії, Японії, Мексиці, Норвегії та США.

Довгострокові траєкторії середньої успішності із читання в циклах PISA

Напрямок і траєкторія тенденції середньої успішності

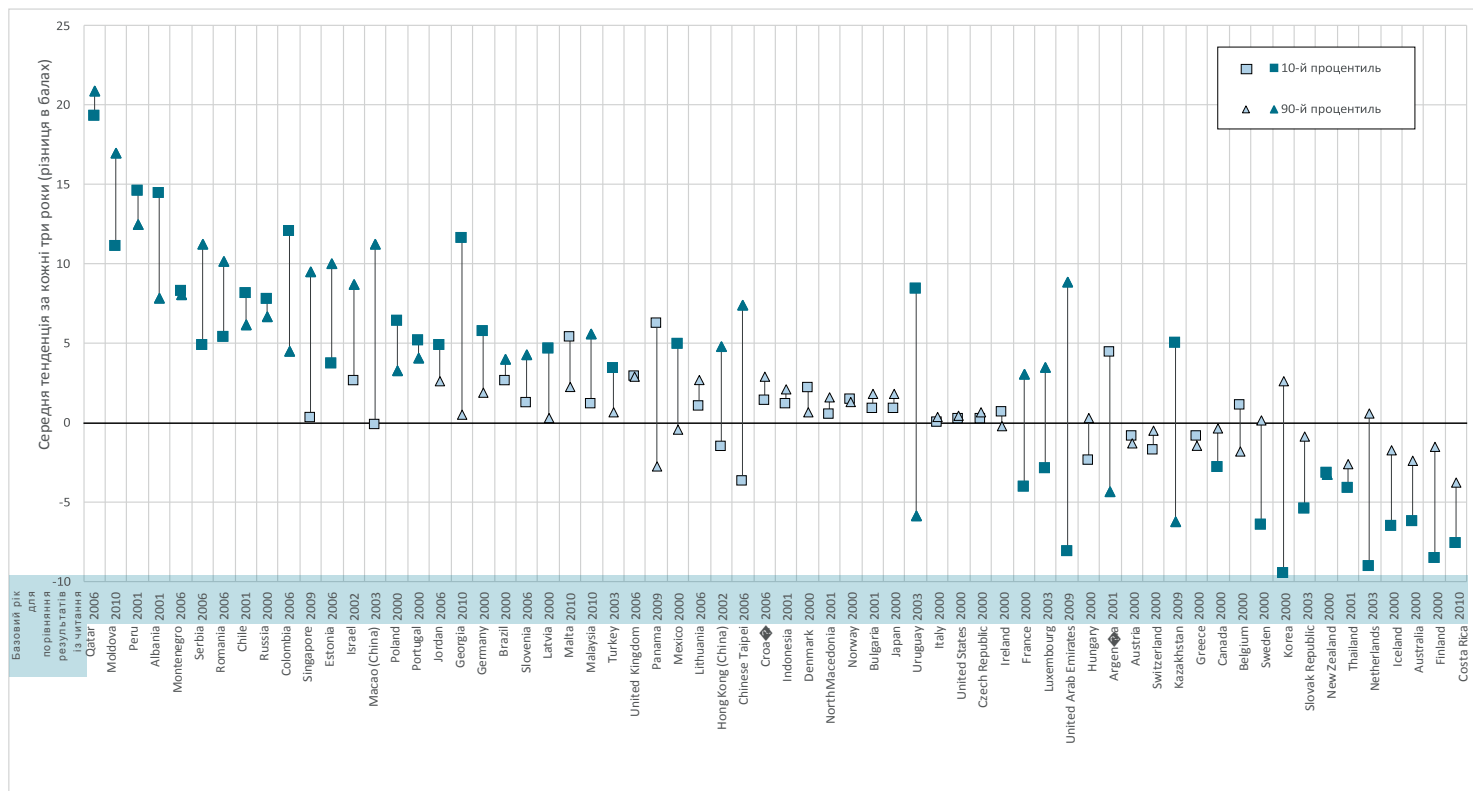
Примітки: Графіки наведено лише з метою ілюстрування; фактичні трендові лінії для кожної країни / економіки доступні на вебсайті <http://www.oecd.org/pisa/publications/pisa-2018-snapshots.htm>. Країни та економіки групуються за загальним напрямком своєї тенденції (ознака та значення середньої трирічної тенденції) та за темпами зміни напрямку їхньої тенденції (ознака та значення кривизни в оцінці **квадратичних тенденцій**). Уключено лише ті країни та економіки, які мають дані принаймні з останніх п'яти циклів PISA із читання. Не всі країни та економіки можуть порівняти результати своїх учнів за той самий період. Для кожної країни / економіки базовий рік, починаючи з якого можна порівняти результати читання, зазначено в дужках поруч із назвою країни / економіки («00» = 2000, «01» = 2001 і далі). Розглянутий період може впливати як на загальний напрямок, так і на зміну напрямку. Середній показник ОЕСР – 23 означає середнє значення для всіх країн ОЕСР, що мають дійсні дані за всіма сімома циклами; Австрія, Естонія, Ізраїль, Іспанія, Люксембург, Нідерланди, Великобританія, Словенія, Словацька Республіка, США, Туреччина та Чилі не включені до цього середнього показника.

Джерело: ОЕСР, База даних PISA-2018, Таблиця I.B1.10.

Statlink: <https://doi.org/10.1787/888934028729>

Де збільшилася різниця між рівнями успішності та де вона зменшилася?

Середньостатистичний рейтинг зміни успішності у верхньому (90-му процентилі) та нижньому (10-му процентилі) розподілах результатів успішності

Примітки: До діаграми включено лише ті країни, які брали участь у PISA-2018 та принаймні в одному циклі дослідження до 2010 року. Статистично значущі тенденції відображено темнішим тоном. Різниця між значущою та незначущою тенденціями не завжди є великою різницею.

Країни та економіки розташовані в порядку зменшення тенденції середніх показників успішності.

Source: OECD, База даних PISA 2018, Таблиця I.B1.13.

Statlink: <https://doi.org/10.1787/888934029090>

У країнах, де успішність знижувалася, найбільш різке зниження часто спостерігалося серед найслабших учнів

Із-поміж десяти країн, де успішність із читання з плином часу знижувалася, багато які стикнулися з найбільш стрімким падінням результатів своїх найслабших учнів. В Австралії, Ісландії, Кореї, Коста-Риці, Нідерландах, Словацькій Республіці, Таїланді, Фінляндії та Швеції рівень результатів учнів із найвищими показниками із часом не змінювався, натомість знижувалася результати учнів із найнижчими показниками. Якнаслідок, різниця між цими групами результатів у цих країнах

збільшилася, а в Австралії, Фінляндії, Ісландії, Кореї, Нідерландах, Словаччині та Швеції – значно збільшилася.

Водночас серед країн та економік, у яких спостерігалися тенденції до поліпшення або до стабільності, не було помічено типової моделі розширення або зменшення різниці між рівнями успішності. Розрив між учнями з високими результатами та низькими збільшився в деяких країнах / економіках, зокрема й у Макао (Китай), Сінгапурі та Об'єднаних Арабських Еміратах, де успішність покращилася серед учнів із високими результатами; натомість розриви зменшилися в деяких інших країнах, включаючи, наприклад, Албанію, Аргентину та Латвію, і залишаються стабільними в більшості країн / економік.

Узагальнення

За останні 20 років важливість статив правним читачем для розвитку своїх знань і потенціалу не втратила актуальності. Але те, як і що люди читають, суттєво змінилося з 2000 року. Письмова інформація тепер – це не тільки чорнило на друкованій сторінці, у більшості випадків це й електронні сигнали на екранах.

Утішна новина полягає в тому, що майже в усіх країнах / економіках учні з високими результатами розширюють свій репертуар навичок, оскільки збільшується попит на більш складні процеси читання. Однак тенденції результативності учнів із низьким рівнем успішності та збільшення диспропорцій між досягненнями різних груп учнів у багатьох країнах викликають занепокоєння. Учні, які потребують додаткової підтримки та уваги, повинні бути виявлені на ранньому етапі, щоб гарантувати, що прогалини в навчанні, що спостерігаються сьогодні, не стануть причиною більшої соціальної та економічної нерівності в майбутньому.

За більш детальною інформацією

Звертайтеся до: Франческа Авісаті (Francesco.Avvisati@oecd.org).

Ознайомтеся з:

OECD (2019), *У яких країнах покращилися, а в яких країнах знизилися результати успішності учнів у PISA?*, in *PISA-2018 Результати (Том I): Що учні знають і вміють робити*, OECD Publishing, Paris

<https://doi.org/10.1787/cf74dac9-en>

У наступному випуску:

Чи узгоджуються кар'єрні очікування учнів з їхніми навичками?

Це дослідження опубліковано під відповідальність Генерального секретаріату ОЕСР. Погляди та аргументи, висловлені в ньому, можуть не відображати офіційної позиції країн-членів ОЕСР.

Цей документ, як і будь-які дані чи мапи, включені до нього, не мають жодних упереджень щодо статусу чи суверенітету будь-яких територій, установлених кордонів чи ліній розмежування, назв будь-яких територій, міст чи місцевостей.

Статистичні дані щодо Ізраїлю зібрані відповідними ізраїльськими органами та під їхню відповідальність. Ці дані використано ОЕСР без жодних упереджень щодо статусу Голанських висот, Східного Єрусалиму та ізраїльських поселень на Західному березі на умовах міжнародного права.